

Záver z XI. Fóra Vidieckeho parlamentu na Slovensku

Pracovná skupina č.3

Vidiecka mládež

Účastníci XI. Fóra Vidieckeho parlamentu na Slovensku v oblasti vidieckej mládeže odporúčajú:

Východisko/problémy:

Rozdiely medzi mestským a vidieckym životom a pracovnými možnosťami sa prehlbujú. Agrárna kultúra a vidiecky turizmus nie sú postačujúce na udržanie vidieckej ekonomiky. Výskum a rozvoj, ako aj diverzifikácia vidieckej ekonomiky volajú po zmene. Školy slabo reflektujú na potreby trhu práce. Spoločenské rozdiely, rodová nerovnosť a nezamestnanosť sa stávajú viditeľným problémom. Situácia v okrajových vidieckych oblastiach obmedzuje napredovanie budúcich podnikateľov. Životný štýl sa zmenil a spolu s ním aj štruktúra dedín, pracovných ponúk, spoločenských aktivít a medziľudských vzťahov.

Na vidieku je badateľný rozdiel medzi kvalitou a dostupnosťou služieb. Služby ako zdravotníctvo, vzdelanie a sociálny systém, administratíva sú koncentrované v mestách. Možnosti a príležitosti vo všetkých oblastiach, ktoré by uspokojili potreby mladých ľudí sú nedostatočné. Verejným inštitúciám na vidieku chýba schopnosť napredovať a inovovať, čo je jedným z hlavných dôvodov odchodu mladých ľudí do miest.

Opatrenia:

- Zvýšiť možnosti a zlepšiť u mladých ľudí žijúcich na vidieku podmienky na podnikanie prostredníctvom vzdelávania, aktivít neformálneho a celoživotného vzdelávania.
Zodpovední: MŠVVaŠ SR, MF a VÚC
- Vytvoriť kvalitné pracovné príležitosti na vidieku, čím sa podporí spoločenské začlenenie a vybuduje vzťah k vidieku. Zodpovední: MŠVVaŠ SR, MF a VÚC
- Prepájať formálne a neformálne vzdelávanie.
Zodpovední: VÚC/školsťvo, ZŠ a SŠ, MŠVVaŠ SR
- Prepojiť formálne vzdelávanie s trhom práce. Zodpovední: ZŠ, SŠ a VÚC
- Spropagovať význam neformálneho vzdelávania a certifikácie neformálneho vzdelávania a dobrovoľníckych aktivít, napr. certifikáciu YouthPass. (*Certifikát YouthPass umožňuje mladým Európanom dokumentovať svoje skúsenosti a nadobudnuté kompetencie z medzinárodných mládežníckych projektov, vrátane dobrovoľníctva).
Zodpovední: IUVENTA – NA Erasmus+ pre mládež a šport, MŠVVaŠ SR a VÚC
- Vytvoriť priaznivé prostredie pre vidiecke podniky - skvalitniť propagáciu o možnostiach financovania, vytvoriť programy na podporu vysoko rizikových projektov, podporiť spoluprácu medzi súkromným a verejným sektorom.
Zodpovední: MDVRR, MF SR
- Zníženie priepasti medzi mestským a vidieckym životom. Rozvoj digitalizácie, aby sa predišlo ďalšiemu prehľbovaniu medzigeneračných rozdielov v používaní digitálnych

nástrojov, prostredníctvom finančnej podpory, dobrovoľníctva a sieťovania.

Zodpovední: MDVRR, MŠVVaŠ SR a VÚC

- Skvalitniť infraštruktúru - posilnenie dostupnosti verejnou dopravou. Zodpovední: ?
- Skvalitniť prístup k internetu. Dostupný kvalitný internet má byť samozrejmosťou.
Zodpovední: MDVRR a mobilní operátori
- Zameriavať sa na vzdelávanie a prax v rámci odvetvia, ktoré je v obci alebo blízkej lokalite, aby žiaci vo vidieckych oblastiach našli v budúcnosti uplatnenie.
Zodpovední: VÚC a školstvo
- Vzdelávanie prispôbovať lokálnym podmienkam a potrebám lokálnej komunity.
Zodpovední: VÚC a školstvo
- Stavať na odbornosti a profilovať odborníkov v sektore, ktoré umožní využívať lokálne zdroje, odvetvie a priemysel. Zodpovední: VÚC a školstvo - ZŠ, SŠ
- Realizovať výskum/analýzy a prognózy nových odvetví na vidieku. Zodpovední: ?
- Prepojiť väčšiu nadväznosť a spoluprácu ZŠ vo vidieckych oblastiach na SŠ a trh práce,
Zodpovední: VÚC a školstvo
- Zamerať sa na rozvoj prierezových kľúčových mäkkých zručností, aby sa mladí ľudia dokázali prispôbovať neustále sa meniacim podmienkam trhu práce do roku 2030.
Zodpovední: ZŠ a SŠ
- Pri vzdelávaní brať väčší ohľad na profil a rozvoj nadania žiakov. Zodpovední: ZŠ a SŠ
- Podporiť vzdelávanie v oblasti permakultúry a trvalo udržateľného rozvoja na vidieku.
Zodpovední: samospráva, OZ pracujúce s mládežou, malé podniky a iné
- Podporiť rozvoj podnikateľských zručností mladých ľudí. Zvýšiť informovanosť o možnostiach podpory pre mladých podnikateľov. Zodpovední: VÚC /školstvo, ZŠ a SŠ/ neformálne vzdelávanie /MP SR
- Podporiť aktivity neformálneho vzdelávania pre mladých z mesta, aby mohli vyskúšať život na vidieku.
Zodpovední: organizácie zaoberajúce sa neformálnym vzdelávaním, VÚC
- Vytvoriť moderné centrá mládeže. Centrum poskytne priestor pre realizáciu sa detí a mladých ľudí, podporí ich, aby mohli rozvíjať svoju kreativitu a pomáha im objaviť ich potenciál a talent. Mladí ľudia tu tiež môžu nájsť rozličné možnosti zmysluplného trávenia voľného času ale aj priestor, kam môžu kedykoľvek prísť a cítiť sa dobre. Súčasťou centra môže byť aj nízkoprahové centrum, ale aj školiace aktivity pre rodičov a deti, napr. zamerané na výchovné problémy. (Podpora činnosti a aktivít pre deti a mládež môže byť financovaná cez grantovú a dotačnú podporu v oblasti mládeže). Zodpovední: organizácie zaoberajúce sa neformálnym vzdelávaním, VÚC/koordinátor práce s mládežou
- Zamerať sa na prieskum záujmov mladých na vidieku – zisťovať ich záujem a potreby.
Zodpovední: VÚC/koordinátor práce s mládežou
- Podporiť vzťah k remeslu a rozvoj remeselných zručností – vytvoriť kreatívny priemysel ako vzor pre mladých. Zodpovední: VÚC/koordinátor práce s mládežou/, OZ - neformálne vzdelávania

Po diskusii s členmi Fóra Vidieckeho parlamentu na Slovensku spracovali:

PaedDr. Alena Minns, PhD. a Jakub Dvorský

**VIDIECKY PARLAMENT
NA SLOVENSKU**

23.X.2020